

VENDIM
Nr. 103, datë 30.4.2018

MBI MIRATIMIN E PROGRAMIT TË PAJTUESHMËRISË SË OST SHA

Në mbështetje të neneve 16 dhe 54, pika 6, të ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”; nenit 9, pika 6, të direktivës 72/2009 EC; nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e bordit të ERE-s nr. 96, datë 17.6.2016, si dhe vendimit të bordit të ERE-s nr. 43, datë 15.3.2017, “Mbi miratimin përfundimtar të certifikimit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike OST sh.a., në përputhje me nenin 54, pika 6, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe nenin 9, pika 6, të direktivës 72/2009 EC mbas marrjes së opinionit të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë”, bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 30.4.2018, mbasi shqyrtoi relacionin e përgatitur nga Drejtoria Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit, mbi miratimin e Programit të pajtueshmërisë së OST sh.a.,

konstatoi se:

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 43, datë 15.3.2017, ka miratuar certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike OST sh.a.

- Në vendimin nr. 43, datë 15.3.2017 të bordit të ERE-s, është parashikuar që, Programi i pajtueshmërisë duhet t'i dorëzohet autoritetit rregullator ERE, jo më vonë se 6 muaj pas caktimit të zyrtarit të pajtueshmërisë. Ndërkohë që zyrtari i pajtueshmërisë duhet të caktohet jo më vonë se 3 muaj pas miratimit të vendimit final të certifikimit.

- Me vendimin nr. 147, datë 28.9.2017, bordi i ERE-s ka vendosur për miratimin e kontratës për ofrimin e shërbimeve të zyrtarit të pajtueshmërisë dhe miratimin e emërimit të zyrtarit të pajtueshmërisë të propozuar nga OST sh.a.

- Këshilli Mbikëqyrës i shoqërisë OST sh.a., me vendimin nr. 2, datë 21.1.2018 ka miratuar Programin e pajtueshmërisë së OST sh.a.

- Shoqëria OST sh.a. me shkresën nr. 962 prot., datë 31.1.2018 i është drejtuar ERE-s me kërkesën për miratimin e Programit të pajtueshmërisë së OST sh.a.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 46, datë 7.3.2018, filloi procedurën për miratimin e Programit të pajtueshmërisë së OST sh.a.

- Ky vendim u publikua në shtypin e shkruar me qëllim marrjen e komenteve dhe opinionit të palëve të interesit mbi këtë vendimmarrje.

- Ky vendim i ERE-s për fillimin e procedurës së miratimit të Programit të pajtueshmërisë së OST sh.a. iu dërgua për mendim Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, Autoritetit të Konkurrencës dhe Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

- Në përfundim të afateve parashikuara rezulton se nuk ka ardhur asnjë koment apo sugjerim mbi këtë program dhe vendimmarrjen e ERE-s.

Për gjithë sa më sipër, bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Të miratojë Programin e pajtueshmërisë së OST sh.a. (bashkëlidhur).
 2. Drejtoria e Juridike dhe e Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë OST sh.a., Ministrinë e Financës dhe Ekonomisë, Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Autoritetin e Konkurrencës dhe Sekretariatin e Komunitetit të Energjisë për vendimin e bordit të ERE-s.
- Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.
Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.
Ky vendim mund të ankimohet në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga botimi në Fletoren Zyrtare.

MIRATUAR

me vendimin nr. [], datë [] [] viti 2018 të Këshillit Mbikëqyrës të OST-së

MIRATUAR

me vendimin nr. [], datë [] [] viti 2018 të bordit të Komisionerëve të ERE-s

PROGRAMI I PAJTUESHMËRISË I OPERATORIT TË SISTEMIT TË TRANSMETIMIT PËR ENERGJINË ELEKTRIKE

OPERATORI I SISTEMIT TË TRANSMETIMIT OST SHA

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Ky Program pajtueshmërie (këtu dhe më poshtë “Programi”) i Operatorit të Sistemit të Transmetimit për Energjinë Elektrike (këtu dhe më poshtë “OST”) vendos kushtet për ndarjen dhe pavarësinë e OST-së sipas ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar, dhe ka për qëllim të përcaktojë masat që duhet të ndërmerren për të siguruar përjashtimin e sjelljeve diskriminuese në aktivitetet e OST-së, si dhe të përcaktojë detyrimet specifike të punonjësve të OST-së për të përmbushur objektivat e përcaktuar në këtë dokument dhe kërkesat për zbatimin dhe monitorimin e këtij Programi.

2. Ky Program ka si qëllim të sigurojë:

2.1 Ndarjen e duhur dhe pavarësinë e OST-së;

2.2 Të shmangë sjelljet diskriminuese të OST-së ndaj pjesëmarrësve të tjerë të tregut të energjisë elektrike (këtu dhe më poshtë “pjesëmarrësit”) dhe përdoruesve të rrjetit;

2.3 Prezantimi i një mekanizmi për zbatimin e këtij Programi dhe përcaktimi i detyrave funksionale dhe detyrimeve të punonjësve të OST-së në lidhje me këtë Program; dhe

2.4 Prezantimi i një mekanizmi për monitorimin dhe raportimin e zbatimit të këtij Programi.

3. Të gjithë termat e këtij Programi duhet të përdoren në kuptimin e përshkruar në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar.

II. STATUSI LIGJOR DHE STRUKTURA E SHOQËRISË

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit - OST sh.a. është krijuar dhe funksionon në formën e shoqërisë aksionare në bazë të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008 “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar, regjistruar si person juridik me vendimin nr. 31935, datë 17.4.2004, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

2. OST sh.a. është e organizuar në formën e shoqërisë aksionare me kapital 100% shtetëror me aksionar të vetëm Ministria e Financave dhe Ekonomisë, si përfaqësuese të shtetit si pronar të aksioneve të OST sh.a., sipas përcaktimit të bërë në VKM-në nr. 317, datë 24.7.2016 “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”.

3. Referuar pikës 2 të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që

përfaqëson shtetin si pronar të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit sh.a. (OST) është MZHETTS-ja (Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes).

Gjithashtu, në pikën 1, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, është përcaktuar se: Autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive Korporata Elektroenergjetike Shqiptare sh.a. dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a. është MEI (Ministria e Energjisë dhe Industrisë, aktualisht Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë).

Në vijim, në pikat 3 dhe 5, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, është përcaktuar se:

Ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat 1 dhe 2 brenda tridhjetë ditëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Nga sa më sipër, si dhe duke qenë se aktivitetet e transmetimit, prodhimit dhe furnizimit të energjisë elektrike zhvillohen nga subjekte të organizuara në formën e shoqërive tregtare (shoqëri aksionare shtetërore), autoritetet e përmendura më lart, kryejnë funksionin e Asamblesë së Aksionarëve për shoqëritë respektive, duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Aksionarëve në një shoqëri anonime sipas parashikimeve të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008 “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar.

Ministria e Energjisë dhe Industrisë dhe Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot emërtuar Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, si dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në bazë të VKM-së nr. 504, datë 13.9.2017 dhe VKM-së nr. 503, datë 13.9.2017) janë dy organe të larta të administratës shtetërore të organizuara sipas ligjit nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”.

Ligji nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore” rregullon organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave, nëpërmjet përcaktimit të kriterëve për krijimin dhe funksionimin e institucioneve shtetërore.

Në nenin 4 “Organet dhe institucionet e administratës shtetërore” është përcaktuar se:

1. Kryeministri dhe ministrat janë organe të larta të administratës shtetërore. Ata drejtojnë dhe mbikëqyrin administratën shtetërore brenda fushës përkatëse të veprimtarisë shtetërore.

2. Administrata shtetërore përbëhet nga këto institucione:

- a) Kryeministria;
- b) Ministrinë;
- c) Institucionet në varësi të Kryeministrit ose të ministrave;
- ç) Njësitë e drejtpërdrejta të ofrimit të shërbimeve;
- d) Agjencitë autonome;
- dh) Administrata e prefektit.

Marrëdhëniet ndërmjet ministrave dhe Këshillit të Ministrave, përcaktohen në nenin 5 “Ministrinë”, si më poshtë:

1. Çdo ministri drejtohet dhe përfaqësohet nga ministri, në vazhdim ministri përgjegjës. Ministri është përgjegjës përpara Këshillit të Ministrave dhe Kuvendit për tërësinë e veprimtarisë së ministrisë, institucioneve të varësisë dhe agjencive autonome, më poshtë “sistem ministror”, brenda fushës përkatëse të veprimtarisë shtetërore.

2. Këshilli i Ministrave, me propozimin e Kryeministrit, përcakton fushën e veprimtarisë shtetërore në përgjegjësinë e çdo ministrie, në vazhdim “fusha e përgjegjësisë shtetërore”.

3. Ministria kryen të gjitha funksionet administrative brenda fushës përkatëse të përgjegjësisë shtetërore, përveç atyre që u delegohen shprehimisht institucioneve të varësisë apo u ngarkohen me ligj agjencive autonome.

Pra, sa më sipër, secila prej ministrave kryen të gjitha funksionet administrative brenda fushës përkatëse të përgjegjësisë shtetërore.

- Fusha përkatëse e përgjegjësisë për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë është përcaktuar në vendimin nr. 504, datë 13.9.2017, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë” dhe, konkretisht:

“II. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë ka si mision hartimin dhe zbatimin e politikës së përgjithshme shtetërore, në sektorin e planifikimit dhe zhvillimit urban, në sektorin e infrastrukturës dhe transportit, në sektorin e telekomunikacionit e shërbimit postar, në sektorin e energjisë, shfrytëzimit të burimeve energjetike e minerare dhe në sektorin e industrisë.

III. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë e ushtron veprimtarinë e saj në këto fusha përgjegjësie shtetërore:

.....9. Sektorin e energjisë, burimeve energjetike, përfshirë edhe burimet e rinovueshme të energjisë, eficiencën e energjisë dhe ndryshimet klimatike.

.....”

- Legjislacioni përkatës, në bazë të të cilit ushtron veprimtarinë e saj Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë në sektorin e energjisë elektrike, është ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij.

Konkretisht roli i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë në raport me OST sh.a. është i përcaktuar në nenet si më poshtë të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”:

Në nenin 4 “Politikat e sektorit të energjisë elektrike”:

“1. Këshilli i Ministrave është përgjegjës për politikën e përgjithshme të zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike të Shqipërisë, në përputhje me politikën e zhvillimit ekonomik dhe sektorët e tjerë të vendit”.

2. Ministria përgjegjëse për energjinë:

a) Harton Strategjinë Kombëtare të Energjisë, e cila miratohet nga Këshilli i Ministrave dhe përditësohet të paktën çdo pesë vjet. Strategjia Kombëtare e Energjisë përcakton objektivat e zhvillimit të sektorit të energjisë, si dhe rrugët e arritjes së tyre, duke siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të ekonomisë kombëtare për një periudhë afatmesme dhe afatgjatë;

b) Harton programet afatmesme për zhvillimin e sektorit të energjisë elektrike, të cilat miratohen nga Këshilli i Ministrave, në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Energjisë;

c) Vlerëson nevojën e ndërtimit të kapaciteteve të reja prodhuese dhe fuqizimin e rrjeteve, në përputhje me programet afatmesme, duke marrë parasysh:

i) bilancet e përgjithshme të pritshme të energjisë elektrike në të ardhmen;

ii) sigurinë dhe qëndrueshmërinë e furnizimit me energji elektrike;

iii) koston, duke përfshirë çdo mekanizëm të minimizimit të saj, për këto kapacitete të reja prodhuese;

ç) Mbikëqyr zbatimin e politikave dhe programeve të zhvillimit të sektorit energjetik, në përputhje me zhvillimin ekonomik dhe social të vendit.

Në nenin 5 “Të dhëna dhe informacione për bilancin e energjisë elektrike”:

“1. Çdo person fizik ose juridik që prodhon, transmeton, shpërndan, importon, eksporton ose furnizon energji elektrike është i detyruar të paraqesë pranë ministrisë përgjegjëse për energjinë të dhëna lidhur me veprimtarinë e tij, me qëllim hartimin e politikave të zhvillimit të sektorit energjetik dhe komunikimin me institucionet e specializuara, në kuadrin e angazhimeve ndërkombëtare të Shqipërisë, si dhe përgatitjen dhe publikimin e bilancit vjetor energjetik.

2. Ministri përgjegjës për energjinë miraton mënyrën dhe formatin e raportimit të të dhënave”.

Në nenin 6 “Rregullat e sigurisë së furnizimit me energji elektrike”:

“1. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me institucionet ose entet e tjera që veprojnë në sektorin e energjisë elektrike, miraton rregullat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike, të cilat përfshijnë:

a) Masat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike;

b) Masat që ndërmerren për rastet kur rrezikohet siguria e furnizimit;

c) Masat që ndërmerren për rastet e situatave emergjente;

ç) Rolin dhe detyrimet e pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike, në lidhje me sigurinë e furnizimit me energji elektrike”.

Në nenin 31 “Ndërtimi i interkonektorëve të rinj”:

“1. Linjat e reja të interkoneksjonit që ndërtohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit apo nga investitorët privatë, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë”.

Në nenin 33 “Linjat direkte”:

“1. Të gjithë prodhuesit dhe furnizuesit e energjisë elektrike, brenda një territori të caktuar, mund të furnizojnë mjediset e tyre, filialet dhe klientët e tyre, nëpërmjet një linje direkte.

2. Linjat direkte, që ndërtohen për eksportimin e energjisë elektrike nga prodhuesi vendas drejt një konsumatori jashtë vendit, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

3. Linjat direkte, të cilat ndërtohen për lidhjen e një prodhuesi brenda vendit me një konsumator brenda vendit apo një shoqëri furnizimi që furnizon mjediset e veta apo klientët e vet të kualifikuar, miratohen nga ministri përgjegjës për energjinë, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

4. Kushtet dhe procedurat për ndërtimin e linjave direkte, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Ministri miraton ndërtimin e një linje direkte, edhe në rastet kur aplikuesit i është refuzuar aksesit në rrjet për rastet e parashikuara në nenin 29, të këtij ligji, ose nëse është iniciuar një procedurë për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje, sipas parashikimeve të nenit 24 të këtij ligji.

6. Ministri refuzon ndërtimin e një linje direkte në rast se dhënia e një autorizimi të tillë, pengon përmbushjen e detyrimeve të shërbimit publik dhe mbrojtjen e klientit, të përcaktuara sipas dispozitave të këtij ligji. Argumentet për një refuzim të tillë duhet të jenë të arsyetuara dhe i njoftohen aplikuesit”.

Në nenin 34 “Standardet teknike dhe të sigurisë në sektorin elektrik”:

“1. Rregullat teknike për projektimin, ndërtimin dhe operimin e centraleve të prodhimit të energjisë elektrike, sistemit të transmetimit, sistemit të shpërndarjes, linjave të interkoneksjonit ose linjave direkte në Republikën e Shqipërisë, përfshirë edhe rregullat e sigurimit teknik, hartohen nga ministri përgjegjës për energjinë në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Standardeve dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Kontrolli i zbatimit dhe mbikëqyrja e rregullave teknike, të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, për sektorin e energjisë elektrike, kryhen nga inspektorati përgjegjës në varësi të ministrit përgjegjës për energjinë, në përputhje me legjislacionin në fuqi”.

Në nenin 60 “Zhvillimi i rrjetit të transmetimit”:

“1. Operatori i Sistemit të Transmetimit harton një plan dhjetëvjeçar të zhvillimit të rrjetit, në konsultim me palët e interesuara, dhe e paraqet për miratim në ERE.

6. Kur ERE konstaton se Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka realizuar për tri vite, një investim të parashikuar sipas planit 10-vjeçar, dhe gjykon se investimi është i nevojshëm dhe mund të financohet pa penguar operimin normal të rrjetit, i kërkon atij të marrë një nga këto masa:

a) Të realizojë investimin në fjalë;

b) Të organizojë një procedurë konkurruese për realizimin e investimit në fjalë, të hapur ndaj çdo investitori;

c) Të pranojë rritjen e kapitalit, me qëllim financimin e investimeve të nevojshme.

7. Kur ERE merr masa, sipas shkronjës “b”, të pikës 6, të këtij neni, mund të detyrojë Operatorin e Sistemit të Transmetimit të zbatojë një ose më shumë nga alternativat e mëposhtme:

a) Të sigurojë financimin nga ndonjë palë e tretë;

b) Të kërkojë ndërtimin nga ndonjë palë e tretë;

c) Të administrojë asetet e reja pas ndërtimit.

Në këto raste tarifat përkatëse do të mbulojnë kostot e investimeve në fjalë.

8. ERE, në ushtrimin e kompetencave të parashikuara në pikat 1, 6 dhe 7, të këtij neni, duhet të marrë mendimin nga ministri përgjegjës për energjinë”.

Së fundmi në nenin 97 “Tregu i energjisë elektrike”:

“3. Ministri përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me palët e interesuara në sektorin e energjisë elektrike dhe pasi merr mendimin e Autoritetit të Konkurrencës, harton modelin e tregut të energjisë elektrike, që miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, ku përcaktohen të paktën:

- a) Mënyrat e bashkëpunimit ndërmjet pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike;
- b) Marrëdhëniet kontraktore të nevojshme;
- c) Informacioni dhe shkëmbimi i të dhënave kryesore, të kërkuara mes pjesëmarrësve të tregut”.

- Fusha përkatëse e përgjegjësisë së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, është përcaktuar në vendimin nr. 503, datë 13.9.2017, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë” dhe, konkretisht:

III. Ministria e Financave dhe Ekonomisë e ushtron veprimtarinë në këto fusha përgjegjësie shtetërore në përputhje me legjislacionin përkatës:

“.....

17. Administrimin e pronës shtetërore;

.....”

VII. Ministria e Financave dhe Ekonomisë përfaqëson dhe mbrohet interesat e shtetit brenda fushës së përgjegjësisë, sipas pikës III të këtij vendimi.

- Për sa i përket rolit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (ish-Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes) në raport me OST sh.a., shpjegojmë si më poshtë:

Rezulton se Operatori i Sistemit të Transmetimit, OST sh.a. është e organizuar në formën e një shoqërie aksionare me kapital 100% shtetëror. Kjo në përputhje me përcaktimet e bëra në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, ku në nenin 53, është përcaktuar se:

“- Operatori i Sistemit të Transmetimit:

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit është personi juridik i licencuar për kryerjen e veprimtarisë së transmetimit të energjisë elektrike, i cili ka në pronësi sistemin e transmetimit dhe respekton parimin e pavarësisë, të përcaktuar në nenin 54 të këtij ligji.

3. Këshilli i Ministrave përcakton autoritetin publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, i cili duhet të jetë i pavarur nga aktivitetet e prodhimit apo furnizimit, në kuptim të nenit 54 të ligjit”.

Në zbatim të pikës 3, të nenit 53, të këtij ligji, është miratuar VKM-ja nr. 317 datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, e cila ka përcaktuar Ministrinë e Energjisë dhe Industrisë si autoritetin publik, që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive Korporata Elektroenergjetike Shqiptare sh.a. dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a. dhe Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes si autoriteti publik, që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit sh.a. (OST).

Në pikën 3 të VKM-së përcaktohet se ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat 1 dhe 2, duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Po kështu, në nenin 1, të ligjit nr. 8/2016, “Për një shtesë dhe ndryshim në ligjin nr. 7926, datë 20.4.1995, “Për transformimin e ndërmarrjeve shtetërore në shoqëri tregtare”, të ndryshuar”, është përcaktuar se:

“Ushtrimi i së drejtës së përfaqësuesit të pronarit të pronës shtetërore, përfshirë edhe të drejtën e emërimit të anëtarëve të këshillave mbikëqyrës, në shoqëritë elektroenergjetike, bëhet në përputhje me përcaktimet e ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, dhe në shoqëritë e gazit natyror bëhet në përputhje me përcaktimet e ligjit nr. 102/2015, “Për sektorin e gazit natyror”.

Pra, nga përcaktimet e përmendura këtu më lart, rezulton se secila nga ministratë e përmendura duhet të kryejë funksionin e pronarit të aksioneve në shoqëritë përkatëse.

Për më tepër sqarojmë se, organizimi i tërë veprimtarisë ekonomike në Shqipëri rregullohet nga ligji nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar. Ky ligj përcakton dhe rregullon statusin e tregtarit, themelimin dhe administrimin e shoqërive tregtare, të drejtat dhe detyrimet e themeluesve, të ortakëve dhe aksionarëve, riorganizimin dhe likuidimin e shoqërive tregtare. Ky ligj është i detyrueshëm edhe për shoqëritë shtetërore.

OST sh.a. në këndvështrimin e organizimit juridik i është nënshtuar ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar. Pra, më konkretisht, roli i Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) si autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve në raport me OST sh.a., është ai i pronarit të 100% të aksioneve. Kjo ministri sillet ndaj shoqërisë OST sh.a. dhe ushtron ato të drejta dhe ka ato detyrime njëlojë si çdo pronar tjetër privat ndaj aksioneve që ka në një shoqëri aksionare që në Shqipëri është ndërtuar dhe funksionon në bazë të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar.

Pra, Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) luan rolin e aksionarit të vetëm, duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Përgjithshme në një shoqëri aksionare sipas parashikimeve të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, të ndryshuar.

Këtë rol për Korporatën Elektroenergetike Shqiptare sh.a. dhe Operatorin e Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a., në bazë të nenit 1, të VKM-së nr. 317, datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, e luan Ministria e Energjisë dhe Industrisë (sot Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë).

Për sa i përket emërimit të Këshillit Mbikëqyrës, në nenin 135 “Të drejtat dhe detyrimet”, të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” i ndryshuar, është përcaktuar se:

2. Asambleja e Përgjithshme merr vendime për çështjet e mëposhtme të shoqërisë:

- a) Përcaktimin e politikave tregtare;
- b) Ndryshime të statutit;
- c) Emërimin e shkarkimin e anëtarëve të Këshillit të Administrimit (sistemi me një nivel) dhe (në sistemin me dy nivele) të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës.

Në statutin e OST sh.a. (neni 13 “Këshilli Mbikëqyrës”), është përcaktuar se:

Këshilli Mbikëqyrës përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë, të cilët emërohen nga Asambleja e Përgjithshme.

Pra, Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) emëron anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a. Rezulton se Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, në cilësinë e Asamblesë së Përgjithshme të OST sh.a. dhe në zbatim të pikës 3, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, në të cilën është përcaktuar se:

Ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat 1 dhe 2, duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes ka miratuar me urdhër nr. 4911, datë 14.6.2016 “Për ndryshim në Këshillin Mbikëqyrës”, anëtarët e rinj të Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a.

Po kështu, Ministria e Energjisë dhe Industrisë (sot Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë), në cilësinë e pronarit për Korporata Elektroenergetike Shqiptare sh.a. dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a., në zbatim të pikës 3, të VKM-së nr. 317, datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, ka miratuar me urdhrin nr. 210, datë 30.6.2016, anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të KESH sh.a. dhe me urdhrin

nr. 209, datë 30.6.2016, ka miratuar anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OSHEE sh.a.

Për sa më sipër, konkludojmë se anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a. janë emëruar nga MZHETTS (sot MFE), duke respektuar kufizimet e imponuara nga neni 54 i ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

- Në bazë të nenit 54, në pikat 3, 4, 5, 6, përcaktohet se:

“3. Duke filluar nga data 1 janar 2016, i njëjti person nuk ka të drejtë që në të njëjtën kohë:

a) Të ushtrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi një të licencuar, që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror dhe të ushtrojë kontroll ose ndonjë të drejtë tjetër ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit;

b) Të ushtrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe të ushtrojë kontroll ose të ushtrojë ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

c) Të emërojë anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo rrjetin e transmetimit dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të ushtrojë kontroll apo ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

ç) Të jetë anëtar i Këshillit Mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve të tjera që përfaqësojnë të licencuarin pranë të licencuarve që kryejnë veprimtarinë e prodhimit ose furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror dhe veprimtarinë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit.

4. Ndalimet e parashikuara në shkronjat “a”, “b” dhe “c”, të paragrafit më sipër do të zbatohen në mënyrë të veçantë, për:

a) Kompetencën për të ushtruar të drejtën e votës;

b) Kompetencën për të emëruar anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë të licencuarin;

c) Të drejtën e mbajtjes së një pjese të shumicës së aksioneve.

5. Detyrimi i parashikuar më sipër, konsiderohet se është përmbushur nëse dy ose më shumë shoqëri, të cilat kanë rrjetet e tyre të transmetimit, kanë krijuar një sipërmarrje të përbashkët, e cila vepron si një operator i sistemit të transmetimit në dy ose më shumë shtete. Asnjë shoqëri tjetër nuk mund të jetë pjesë e kësaj sipërmarrjeje të përbashkët, përveç rastit kur shoqëria është përcaktuar si operator i pavarur i sistemit të transmetimit dhe është certifikuar sipas kushteve të përcaktuara në këtë ligj.

6. Kur personi i përmendur në paragrafin më sipër, është një organ publik që kontrollohet nga shteti, atëherë dy organe të veçanta publike që ushtrojnë kontroll, njëri mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe tjetri mbi të licencuarin që kryen funksionin e prodhimit ose të furnizimit të energjisë elektrike, do të konsiderohen sikur nuk janë i njëjti person”.

Siç është evidentuar më lart, në bazë të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, rezulton se Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes është mbajtëse e 100% të aksioneve të OST sh.a., ndërkohë që MEI është 100% aksionare e KESH sh.a. dhe OSHEE sh.a., të cilat ushtrojnë përkatësisht aktivitetin e gjenerimit dhe shpërndarjes së furnizimit universal të energjisë elektrike.

Në këtë mënyrë, për qëllime të ndarjes së pronësisë së OST sh.a., nga aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes dhe furnizimit të energjisë elektrike, rezulton e kryer kjo ndarje sipas parashikimeve të pikës 6, të nenit 54, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, si dhe në përputhje me sa është përcaktuar në nenin 8, germa “a”, të “Rregullave për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit për Energjinë Elektrike”, ku përcaktohet se, ndër kriteret që duhet të përmbushen nga aplikuesi për të mundësuar vendimmarrjen dhe certifikimin nga Rregullatori është: a) Personi juridik që ka pronësinë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike nuk duhet të ketë të drejta kontrolli të drejtpërdrejta apo të tërthorta në aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes, furnizimit apo anasjellat”.

Në nenin 8, pika 2, germa “b”, të rregullores, përcaktohet se: “Personi juridik që ka pronësinë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike nuk emëron, kontrollon apo është anëtar i bordeve apo strukturave drejtuese në aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes, furnizimit apo anasjellas, si dhe nuk ushtron të drejtën e votës apo të drejtën e maxhorancës së aksioneve”.

Kjo kërkesë e Rregullores, ka gjetur zgjidhje në kuadër të parashikimeve të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike” dhe urdhrin nr. 4911 datë 14.6.2016 të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes për emërimin e anëtarëve të rinj të Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a., shpjeguar në mënyrë të detajuar më lart.

Në bazë të nenit 54/1, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, Operatori i Sistemit të Transmetimit ushtron veprimtarinë e tij i ndarë nga veprimtaritë e tjera në sektorin e energjisë elektrike, si: prodhimi, shpërndarja, tregtimi dhe furnizimi me energji elektrike, në përputhje me parimet dhe kërkesat e përcaktuara në këtë ligj.

Aktualisht, OST-ja është licencuar për aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike, referuar vendimit të ERE-s nr. 24, datë 26.3.2009 “Për rinovimin e licencës në aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike”. Sa u takon aktiviteteve të tjera, si: prodhimi, shpërndarja, tregtimi dhe furnizimi, OST sh.a. nuk rezulton të ushtrojë këto aktivitete.

1. OST sh.a. është bashkëpronare me vota të barabarta e shoqërisë Zyra për Koordinimin e Ankandëve në Evropën Juglindore (Coordinated Auction Office in South East Europe (SEE CAO)). SEE CAO është ndërtuar në formën e një shoqërie me përgjegjësi të kufizuar, e regjistruar në Regjistrin Qendror të Biznesit, Podgoricë, Mali i Zi, me seli në Podgoricë të Malit të Zi. SEE CAO kryen këto shërbime, alokimin e kapacitetit transmetues në dispozicion (ATC) nëpërmjet proceseve të ankandit të përcaktuara me rregulloren e ankandit, në të dyja drejtimet midis bashkëpronarëve. SEE CAO drejtohet nga një bord drejtoresh ku secila kompani themeluese përcakton përfaqësuesin e saj në bordin e drejtorëve, i cili është përgjegjës për zgjedhjen e drejtorit ekzekutiv të shoqërisë. Për sa u përket marrëdhënieve të biznesit, midis SEE CAO dhe TSO-ve bashkëpronarë, sqarojmë se SEE CAO vepron si agjent kundrejt të gjitha TSO-ve, duke kryer në emër të SEE CAO dhe për llogari e interes të TSO-ve, ankandet e alokimit të kapaciteteve. Kjo marrëdhënie rregullohet sipas përcaktimeve të bëra në marrëveshjen e shërbimit. Ndërsa marrëdhënia kontraktuale për alokimin e kapaciteteve të interkonjeksionit rregullohet midis SEE CAO dhe fituesve të dalë nga rezultat e ankandëve.

2. OST sh.a. është e organizuar dhe funksionon si shoqëri tregtare në bazë të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar, statutit të shoqërisë, si dhe akteve të brendshme të saj organet drejtuese të shoqërisë, janë: Asambleja e Përgjithshme, Këshilli Mbikëqyrës dhe administratori që ushtrojnë kompetencat e tyre sipas përcaktimeve të ligjit të lartpërmendur dhe statutit të shoqërisë.

Referuar pikës 2, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit sh.a. (OST) është MZHETTS (sot MFE), e cila luan rolin e aksionarit të vetëm të OST sh.a., duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Përgjithshme në një shoqëri aksionare sipas parashikimeve të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, të ndryshuar.

Në referim të nenit 135, pika “b”, ku përcaktohet që Asambleja e Përgjithshme merr vendime për emërimin e shkarkimin e anëtarëve të Këshillit të Administrimit (sistemi me një nivel) dhe (në sistemin me dy nivele) të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës, si dhe të nenit 13 të statutit të OST-së, ku përcaktohet se Këshilli Mbikëqyrës përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë, të cilët emërohen nga Asambleja e Përgjithshme, MZHEETS-ja, në cilësinë e Asamblesë së Përgjithshme, ka emëruar anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OST-së, duke respektuar parashikimet e pikës 3, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike” dhe

parashikimet e nenit 54, të ligjit nr. 43/2015, siç është shpjeguar hollësisht më lart.

Në bazë të nenit 158 të ligjit ku përcaktohet se Këshilli i Administrimit emëron një ose më shumë persona fizikë si administratorë të shoqërisë, për një afat të përcaktuar në statut, i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 3 vjet, si dhe nenit 20.1 të statutit të OST sh.a. ku përcaktohet se Këshilli Mbikëqyrës emëron administratorin e shoqërisë, me vendim nr. 17, datë 30.6.2017 është riemëruar administratori i OST sh.a., nga Këshilli i ri i sipërpërmendur.

3. Struktura organizative e OST sh.a., e miratuar me vendim të Këshillit Mbikëqyrës nr. 30, datë 11.10.2017, është konceptuar me disa drejtori që kryejnë funksione administrative me varësi nga administratori i shoqërisë dhe 4 departamente, 3 nga të cilat lidhen drejtpërdrejt me përmbushjen e detyrave të përcaktuara në nenet 56 dhe 57 të ligjit për sektorin e energjisë dhe 1 departament mbulon funksionet administrative dhe të shërbimeve të përditshme në kompani. Struktura organizative e shoqërisë është si më poshtë:

- Kabineti;
- Drejtoria Ekonomike;
- Drejtoria Ligjore;
- Drejtoria e Projekteve të Huaja (PIU);
- Drejtoria e Energjisë së Transmetuar, Humbur dhe Disbalancave;
- Departamenti i Operimit të Sistemit;
- Departamenti i Operimit të Tregut;
- Departamenti i Rrjetit të Transmetimit;
- Departamenti i Administrimit.

Drejtoria e Energjisë së Transmetuar, Humbur dhe Disbalancave është e organizuar si drejtori më vete për shkak të rëndësisë së saj dhe si një strukturë e ngarkuar posaçërisht me sigurimin e energjisë për humbjet dhe shërbimet ndihmëse në tregun e energjisë nëpërmjet procedurave konkurruese dhe transparente dhe sigurimin e balancimit të sistemit nëpërmjet organizimit dhe operimit të tregut të disbalancave, konsiderohet si një domosdoshmëri e imponuar nga ligji i ri i sektorit të energjisë dhe një kusht i domosdoshëm për mirëfunksionimin e sektorit të energjisë elektrike, në mënyrë transparente dhe në shmangie të çdo diskriminimi.

Drejtoria e Projekteve të Huaja (PIU, e cila garanton implementimin optimal të projekteve të zhvillimit të rrjetit, të financuara nga komuniteti i donatorëve të huaj, ndjek dhe zbaton legjislacionin përkatës për përmbushjen dhe implementimin e projektit të huaj që në fazat e para të financimit e deri në përfundimin dhe marrjen në dorëzim të veprës.

Departamenti i Operimit të Sistemit është ai që siguron vazhdimësinë dhe besueshmërinë e furnizimit me energji elektrike duke bërë koordinimin e punës së sistemit të gjenerimit, transmetimit dhe shpërndarjes të energjisë elektrike, në zbatim të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, Modelit dhe Rregullave të Tregut të Energjisë Elektrike në Shqipëri dhe të gjitha akteve ligjore, nënligjore dhe rregullatore në fuqi. Ky departament përfshin 3 drejtori: Drejtoria e Standardeve dhe Kodeve, Drejtoria e Operacioneve dhe Drejtoria e Monitorimit të Tregut.

Departamenti i Operimit të Tregut, me dy drejtori në përbërje të tij: Drejtoria e Monitorimit të Tregut dhe Drejtoria e Administrimit të Tregut, është konceptuar si një entitet që do të ndahet ligjërisht dhe financiarisht nga OST-ja, me vendim të Këshillit të Ministrave, sipas parashikimeve të nenit 57/2 të ligjit nr. 43/2015. Ky departament ashtu sikurse janë të drejtat dhe detyrimet e parashikuara në ligj, është i ngarkuar me operimin e tregut të energjisë elektrike, me organizimin dhe administrimin e pasqyrave financiare të energjisë elektrike mes pjesëmarrësve të tregut, mbajtjen e llogarive në emër të palëve tregtare për transaksionet e shitblerjes së energjisë elektrike midis palëve, menaxhimin e procesit të regjistrimit të palëve në treg, menaxhimin e procesit të propozimit, miratimit dhe çdo amendimi të Rregullave të Tregut në përputhje me ligjin etj.

Departamenti i Rrjetit të Transmetimit menaxhon dhe mbikëqyr aktivitetet e projektimit, ndërtimit dhe

mirëmbajtjes së rrjetit të transmetimit (linjat, nënstacionet dhe sistemet e komunikimit) që garantojnë furnizimin me energji elektrike në mënyrë të sigurt dhe efikase.

Ky departament përfshin tri drejtori:

- Drejtorinë e Zhvillimit të Sistemit, që është përgjegjëse për projektimin, ndërtimin dhe modifikimin e objekteve të rrjetit të transmetimit të OST-së (linjat, nënstacionet dhe objektet ndihmëse) në përputhje me planet e përcaktuara të investimeve dhe përforsimeve, duke i përshtatur ato me kërkesat e planifikimit të sistemit dhe me specifikimet teknike, financiare dhe mjedisore të kompanisë. Ndjek vijueshmërinë dhe zbatimin e projekteve të hartuara ose miratuara nga kjo drejtori, përcakton politikën mjedisore të OST-së dhe siguron zbatimin e saj, me qëllim minimizimin e ndikimit në mjedis të aktiviteteve dhe objekteve të saj dhe kryen veprimet ligjore për hartimin e dokumentacionit të nevojshëm për fillimin e procedurave të shpronësimit dhe regjistrimit të pasurive të paluajtshme të OST-së.

- Drejtorinë e Shfrytëzimit-Mirëmbajtjes së Transmetimit, që ka si objekt të punës shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e linjave të transmetimit 400 kV, 220 kV 154 kV dhe 110 kV, e nënstacioneve lidhëse midis tyre dhe të nënstacioneve pranë burimeve prodhuese të energjisë elektrike me tension 220 kV e lartë. Shfrytëzon dhe mirëmban sistemin e telekomunikacionit në shërbim të OST sh.a. dhe të KESH-it, shfrytëzon dhe mirëmban sistemin e matjes së energjisë elektrike, në objektet brenda OST sh.a. dhe, në veçanti, në linjat e interkoneksionit dhe në kufijtë ndarës me OSHEE-në dhe objektet e prodhimit të KESH-it, si dhe mirëmban sistemin e mbrojtjes.

- Drejtorinë e Monitorimit dhe Koordinimit Rajonal, që është struktura përgjegjëse për koordinimin dhe monitorimin e aktivitetit midis DSHMT-së, sektorëve në vartësi të saj, NJOP-it e NJMT-së, si dhe sektorëve në vartësi të tyre.

Struktura organizative e shoqërisë gjendet bashkëlidhur si shtojcë e këtij Programi.

III. NDARJA DHE PAVARËSIA E OST-së

A. Ndarja e OST-së

1. OST-ja duhet të ndahet nga aktivitetet e tjera që nuk kanë lidhje me transmetimin e energjisë elektrike në përputhje me nenin 54/1, të ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”.

2. OST-ja duhet të jetë një person juridik i ndarë që nuk është pjesë e kompanive vertikalisht të integruara ose pjesë e strukturës dhe nuk kryen dhe as nuk është e angazhuar në aktivitetet e prodhimit dhe/ose furnizimit të energjisë elektrike dhe gazit natyror.

3. Për të siguruar ndarjen e duhur të OST-së, i njëjti person ose të njëjtët persona nuk kanë të drejtë që njëkohësisht:

- a) Të ushtrojnë kontroll në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi vendimmarrjen e një të licencuari, që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen ose ndonjë të drejtë tjetër ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit apo rrjetit të transmetimit;

- b) Të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen apo të ushtrojnë ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

- c) Të emërojnë anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo rrjetin e transmetimit dhe, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen apo ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror; dhe

- d) Të jenë anëtarë të Këshillit Mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve të tjera që përfaqësojnë të licencuarin pranë të licencuarve që kryejnë veprimtarinë e prodhimit ose furnizimit të energjisë elektrike dhe veprimtarinë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit.

4. Të drejtat të cilat referohen në paragrafin 3 përfshijnë, veçanërisht:

4.1 Kompetencën për të ushtruar të drejtën e votës;

4.2 Kompetencën për të emëruar anëtarët e Këshillit mbikëqyrës ose organeve ligjore që përfaqësojnë shoqërinë;

4.3 Të drejtën e mbajtjes së një pjese të shumicës së aksioneve.

B. Pavarësia drejtuese e OST-së

1. Drejtuesit e OST-së, të tillë si kryetari dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës, administratori dhe personeli drejtues (drejtuesit e njësive strukturore), duhet të jenë të pavarur nga kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre. Për këtë qëllim, duhet të zbatohen kërkesat e mëposhtme:

a) Drejtuesit e OST-së nuk duhet të punësohen ose të lidhen profesionalisht me kompani vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre;

b) Pagat e drejtuesve të OST-së nuk duhet të vendosen në bazë të aktivitetit apo performancës së kompanive vertikalisht të integruara, por në bazë të strukturës dhe udhëzimit të pagave për punonjësit e OST sh.a., siç specifikohet në aktet e brendshme të shoqërisë dhe në kontratat përkatëse të punësimit;

c) Drejtuesit e OST-së nuk duhet të kenë interes ose të marrin përfitime financiare në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, nga kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre.

d) Transferimi i drejtuesve të OST-së të kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre dhe anasjellas, duhet të bëhet sipas kushteve transparente të vendosura qartë në aktet e brendshme të shoqërisë dhe kontratën individuale e punës, të cilat duhet të zbatohen rregullisht;

e) Drejtuesit e OST-së nuk duhet të zotërojnë aksione të kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre.

C. Pavarësia funksionale dhe vendimmarrëse e OST-së

1. OST-ja duhet të funksionojë si operator i sistemit të transmetimit për energjinë elektrike sipas termave dhe kushteve të përcaktuar në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, si dhe akteve të tjera ligjore dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

2. Midis të tjerave, OST-ja duhet të jetë përgjegjëse për dhënien dhe menaxhimin e aksesit të palës së tretë, përfshirë mbledhjen e detyrimeve të aksesit dhe detyrimeve që rrjedhin nga kongestionimi (flukset), për funksionimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, si dhe për të siguruar një funksionim afatgjatë të sistemit të transmetimit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme përmes planifikimit të investimeve.

3. Me zhvillimin e sistemit të transmetimit, OST-ja duhet të jetë përgjegjëse për planifikimin, ndërtimin dhe komisionimin e infrastrukturës së re.

4. OST-ja duhet të jetë e pavarur në planifikimin e investimeve në lidhje me sistemin e transmetimit sipas kërkesave të ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe akteve të tjera ligjore në zbatim, dhe duhet të përputhet me planin e miratuar dhjetëvjeçar për zhvillimin e rrjetit të transmetimit dhe të monitorohet nga Enti Rregullator i Energjisë (këtu dhe më poshtë “ERE”).

5. OST-ja duhet të ketë në dispozicion burimet e kërkuara financiare, teknike, fizike dhe njerëzore për të kryer detyrat e operatorit të sistemit të transmetimit për energjinë elektrike në përputhje me kërkesat për pavarësinë e tij të vendosura në paragrafët 15–18 të këtij Programi.

6. Asnjë nga aktivitetet funksionale të OST-së dhe/ose të drejtat vendimmarrëse nuk mund të ndikohet nga interesat komerciale dhe interesat e tjera të kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre.

IV. PËRJASHTIMI I SJELLJES DISKRIMI-NUESE

A. Aksesit në sistemin e transmetimit

1. OST-ja duhet të sigurojë akses të barabartë në sistemin e transmetimit për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit të cilët përputhen me kërkesat e vendosura të ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, aktet e tjera ligjore në fuqi dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

2. OST-ja mund të refuzojë dhënien e aksesit në sistemin e transmetimit vetëm në bazë të rasteve të përcaktuara të ligji nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodit të Rrjetit të Transmetimit.

3. Dhënia e aksesit në sistemin e transmetimit ose refuzimin për të dhënë një akses të tillë, si dhe dispozitat për shërbimet e OST-së, nuk duhet të përfundojë në një trajtim preferencial të pjesëmarrësve dhe përdoruesve të rrjetit ose në të kundërt, nuk duhet të jetë diskriminuese ndaj këtyre pjesëmarrësve të veçantë ose përdoruesve të rrjetit.

4. Punonjësit e OST-së duhet të trajtojnë kërkesat e pjesëmarrësve ose përdoruesve të rrjetit për marrjen e shërbimeve nga OST-ja, në mënyrë të drejtë dhe jodiskriminuese, duke mosfavorizuar pjesëmarrësit ose përdoruesit e veçantë të rrjetit, që mund të sjellë një avantazh të padrejtë komercial.

5. Paragrafët 23 dhe 24 duhet të zbatohen për prokurimin dhe shitjen e shërbimeve, për çmimin, aksesin ndaj shërbimeve ekskluzive dhe shërbimeve ndaj të tretëve, duke përfshirë gatishmërinë për ofrimin e shërbimeve të veçanta dhe efikasitetin e tyre.

6. Tarifat dhe detyrimet e tjera për shërbimet e OST-së duhet të rregullohen sipas termave dhe kushteve të përcaktuar në aktet ligjore në fuqi dhe duhet të publikohen në faqen e OST-së dhe të aplikohen në mënyrë të barabartë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit që përmbushin kriteret përkatëse të vendosura në aktet ligjore në fuqi dhe te Kodi i Rrjetit të Transmetimit.

B. Konkurrenca dhe marrëdhëniet komerciale

1. Aktivitetet e OST-së nuk duhet të kufizojnë ose ndikojnë në konkurrencën e drejtë në tregun e energjisë elektrike.

2. Çdo transaksion komercial dhe financiar nga OST-ja, përfshirë huat, kreditë dhe marrëveshjet e tjera financiare, si dhe transaksionet me kompanitë që kanë lidhje, duhet të organizohen sipas kushteve të tregut dhe në asnjë rast ato nuk duhet të ndikojnë negativisht në pavarësinë e OST-së.

3. Në përputhje me detyrimet e parashikuara në aktet ligjore dhe nënligjore, OST-ja njofton ERE-n për transaksionet e mbyllura komerciale dhe financiare, duke mbajtur parasysh edhe parashikimet e paragrafit 28 dhe me kërkesën e ERE-s, ofron kopje të këtyre transaksioneve dhe dokumenteve origjinale, ofertave komerciale, deklaratave të pranimit, memorandume, fatura etj.

4. Kopje të të gjitha kontratave të mbyllura nga OST-ja me pjesëmarrësit e tjerë, përdoruesit e rrjetit dhe/ose palëve të tjera të treta dhe dokumente të tjera origjinale (oferta komerciale, deklarata pranimi, memorandume, fatura etj.) duhet të ruhen dhe arkivohen me kujdes te zyrat e OST-së dhe duhet të vendosen në dispozicion të zyrtarit të pajtueshmërisë të kompanisë OST (këtu dhe më poshtë “Zyrtari i pajtueshmërisë”).

C. Konflikti i interesit

1. Rastet e konfliktit të interesit do të trajtohen sipas ligjit nr. 9367, datë 7.4.2005 “Për parandalimin e konfliktit të interesave në ushtrimin e funksioneve publike”, i ndryshuar, ligjit nr. 9049, datë 10.4.2003 “Për deklarimin dhe kontrollin e pasurive, të detyrimeve financiare të të zgjedhurve dhe të disa nëpunësve publike”, i ndryshuar, akteve nënligjore të dala në zbatim të tyre, Kodit të Etikës për punonjësit e OST-së, si dhe përcaktimeve të këtij Programi;

2. Në rastin e një konflikti ekzistues të interesit ose konflikti të mundshëm, drejtuesi ose punonjësi i OST-së duhet të informojë në kohë administratorin dhe zyrtarin e pajtueshmërisë të kompanisë OST, por jo më vonë se dita tjetër e punës, pasi ai/ajo është vënë në dijeni për konfliktin ekzistues të interesit ose ndonjë rrethanë që mund të shkaktojë një konflikt interesi.

3. Konflikti i interesit nënkupton çdo situatë kur ka ndodhur një interes personal i drejtuesit ose punonjësit të OST-së, qoftë ky konflikt direkt përmes personave që kanë lidhje ose një konflikt i papërpunueshëm me veçimin, pavarësinë, sjelljet e tregut dhe/ose veprimtaritë funksionale të kompanisë OST, ose konflikt në të cilin drejtuesi ose punonjësi i OST-së është ose mund të jetë në pozicionin për të përfituar nga veprimet ose vendimet e marra si drejtues ose punonjës i OST-së.

4. Brenda 10 (dhjetë) ditëve pas njoftimit për konfliktin e interesit, drejtuesi ose punonjësi në fjalë i OST-së duhet të konsultohet me administratorin ose zyrtarin e pajtueshmërisë së kompanisë OST, për të shmangur ose eliminuar konfliktin e interesit, ose për të përfunduar marrëdhëniet e punës ose ato profesionale me OST-në, në rast dështimi ose mosdashjes së drejtuesit ose punonjësit për të zgjidhur

konfliktin ekzistues ose të mundshëm të interesit.

5. Të gjitha kontratat e punësimit ndërmjet OST-së dhe drejtuesve ose punonjësve, si dhe udhëzimeve profesionale për drejtuesit e emëruar, duhet të ofrojnë mundësinë e përfundimit të kontratave të punës ose shkarkimin nga detyra të drejtuesit sipas lirisë së veprimit të kompanisë OST, në rast se nuk mund të ndalohet ose zgjidhet konflikti i interesit ose mosdashjes së drejtuesit ose punonjësit që të zgjidhin konfliktin ekzistues ose konfliktin e mundshëm të interesit.

V. POLITIKA E INFORMACIONIT TË KOMPANISË OST

A. Sigurimi i informacionit

1. OST-ja duhet të sigurojë informacionin funksional dhe informacionin përkatës të sistemit të transmetimit dhe shërbimeve të saj, i cili nuk mbrohet si informacion i ndjeshëm tregtar sipas kushteve dhe termave të akteve ligjore në fuqi dhe këtij Programi. Sigurimi i informacionit duhet të kryhet në mënyrë të drejtë transparente dhe jodiskriminuese. OST-ja duhet të ndalojë sigurimin e informacionit në mënyrë të drejtpërdrejtë ose jo, i cili mund të sjellë avantazhe konkurruese për pjesëmarrësit e veçantë ose përdoruesit e rrjetit. Informacioni publik duhet të publikohet në faqen e internetit të OST-së, si kërkohet nga ligji nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe aktet ligjore në fuqi.

2. OST-ja duhet t’i sigurojë informacion të mjaftueshëm Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes dhe operatorëve të sistemit të transmetimit fqinjë për të siguruar transmetimin dhe furnizimin e sigurt dhe eficient të energjisë elektrike midis sistemeve të ndërlidhura të energjisë elektrike. Ky informacion duhet të sigurohet sipas termave dhe kushte të përcaktuar në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, akteve ligjore në fuqi dhe Kodit të Rrjetit.

3. OST-ja duhet t’u sigurojë pjesëmarrësve dhe përdoruesve të rrjetit informacionin e nevojshëm për akses eficient dhe të pakufizuar të sistemi i transmetimit. Ky informacion duhet të sigurohet në mënyrë jodiskriminuese sipas termave dhe kushteve të përcaktuar në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”, akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

B. Konfidencialiteti i informacionit

1. OST-ja duhet të sigurojë konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar të siguruar nga OST-ja gjatë aktiviteteve funksionale dhe/ose komerciale, dhe duhet të marrë të gjitha masat e arsyeshme dhe të matura për të shmangur shpërndarjen diskriminuese të informacionit të ndjeshëm tregtar në lidhje me aktivitetet të cilat përmbajnë vlera tregtare për persona të tjerë.

2. Për qëllime të cilave iu jemi referuar në paragrafin 38, informacioni i ndjeshëm tregtar nënkupton:

2.1 Informacioni në lidhje me menaxhimin, funksionimin dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, përveç informacionit publik i përkufizuar si i tillë sipas ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe këtij Programi;

2.2 Informacioni që përmban sekrete tregtare dhe informacione të tjera të ndjeshme tregtare të marra nga OST-ja në mënyrë që të kryejë aktivitetet e saj;

2.3 Informacione të tjera të natyrës tregtare, financiare ose teknike, të cilat iu vijnë drejtuesve ose punonjësve të OST-së gjatë kryerjes së aktivitetit të tyre profesional, që janë informacione të ndjeshme tregtare dhe mund të merren nga pjesëmarrës të ndryshëm, ofrohet si një avantazh konkurrues në tregun e energjisë elektrike; dhe

2.4 Informacioni i klasifikuar si konfidencial ose në konfidencialitet dhe/ose marrëveshjet e fshehta të firmosura nga OST-ja.

3. OST-ja nuk duhet të shpërndajë informacionin e ndjeshëm tregtar te ndonjë palë e tretë, përveç rasteve, kur:

3.1 Shpërndarja e informacionit kërkohet shprehimisht nga ligji, duke siguruar që kjo shpërndarje të kryhet sipas një mënyre të përcaktuar me ligj;

3.2 Një pëlqim paraprak me shkrim për shpërndarjen e informacionit jepet nga personi ndaj të cilit OST-ja është e detyruar të ruajë konfidencialitetin e informacionit; ose

3.3 Kur informacioni nuk është më konfidencial për shkak të shpërndarjes së ligjshme publike të tij.

4. Në rast shpërndarje të informacionit të ndjeshëm tregtar nga OST-ja për ndonjë palë të tretë sipas kushteve të përcaktuara në paragrafin 30, kjo shpërndarje duhet të kryhet në masën e nevojshme që OST-ja të sigurojë shërbimet e saj dhe duhet të jetë në përputhje me konfidencialitetin dhe/ose marrëveshjen për të mos e shpërndarë, e cila vendos detyrimin e palës së tretë për informacionin konfidencial të marrë nga OST-ja, si dhe vendosjen e detyrimeve financiare për këtë palë të tretë në rast të moskryerjes ose zbatimit të papërshtatshëm të detyrimeve konfidenciale.

5. OST-ja duhet të ruajë informacionin konfidencial të cilësuar si të tillë sipas kontratave përkatëse. Këto palë kontraktore duhet të sigurojnë që drejtuesit dhe punonjësit e tyre, që e marrin këtë informacion konfidencial nga OST-ja, duhet të ruajnë konfidencialitetin në lidhje me këtë informacion dhe nuk e shpërndan atë te ndonjë palë e tretë përveçse kur specifikohet ndryshe në kontratë. Detyrimi për të ruajtur konfidencialitetin e informacionit duhet të vazhdojë gjatë gjithë kohës së marrëdhënieve kontraktuale dhe pas mbarimit të tyre derisa informacioni konfidencial të shpërndahet publikisht në mënyrë ligjore.

6. Në zbatim të përcaktimeve të Kodit të Etikës për punonjësit e OST sh.a., rregulloreve të brendshme të shoqërisë, si dhe përcaktimeve të këtij Programi, drejtuesit ose punonjësit e OST-së duhet të sigurojnë konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar të cilët e kanë në dispozicion për shkak të detyrës profesionale. Veçanërisht, për të siguruar konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar drejtuesit dhe punonjësit e OST-së:

6.1 Nuk duhet t'i lënë materialet që kanë informacion të ndjeshëm tregtar siç janë (dokumentet, arkivues të të dhënave elektronike, kompjuterë, tableta, telefonat etj.) të pambrojtur në vende publike;

6.2 Nuk duhet ta diskutojnë informacionin e ndjeshëm tregtar në publik; dhe

6.3 Kur përdorin postën elektronike ose aplikimet e tjera të komunikimit *online*, me shumë kujdes duhet të kontrollojnë përmbajtjen e mesazhit dhe adresat e marrësit për të shmangur shpërndarjen e mundshme të informacionit të ndjeshëm tregtar te ndonjë palë e tretë.

7. Çdo dokument me shkrim i OST-së, që përmban informacion të ndjeshëm tregtar, duhet të shënohet si i tillë në faqen e parë.

8. Të drejtat e aksesit te sistemet e informacionit dhe databazat e OST-së, si dhe të drejtat e aksesit te disqet dhe dosjet e përbashkëta duhet të vendosen në mënyrë të tillë që të mosfavorizojnë pjesëmarrësit ose përdoruesit e rrjetit. Për këtë arsye, transaksionet *online* ose aksionet që përbëjnë rrezik për shpërndarjen e informacionit të ndjeshëm tregtar duhet të tregohen qartë dhe duhet të mbahet një listë për autorizimet e aksesit nga zyrtari i pajtueshmërisë dhe duhet të përditësohet çdo vit ose më shpesh nëse është e nevojshme.

9. Të gjithë drejtuesit dhe punonjësit e OST-së, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët nuk duhet të shpërndajnë informacionin e ndjeshëm tregtar te ndonjë palë e tretë gjatë emërimit të tyre, punësimit ose bashkëpunimit me OST-në dhe të paktën 3 (tri) vitet në vazhdim pas mbarimit të emërimit, punësimit, bashkëpunimit deri kur:

9.1 Pëlqimi paraprak për shpërndarjen të jepet nga personi të cilit OST-ja ka detyrimin të ruajë konfidencialitetin e informacionit;

9.2 Informacioni nuk është më konfidencial për shkak të shpërndarjes ligjore publike të tij; ose

9.3 Shpërndarja e informacionit kërkohet nga ligji në fuqi.

10. Në rast shpërndarje sipas paragrafit 36, drejtuesit dhe punonjësit e OST-së, përfaqësuesit e tyre të autorizuar, audituesit dhe këshilltarët janë të detyruar të sigurojnë që informacioni i ndjeshëm tregtar është shpërndarë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit në të njëjtën kohë për të mos i dhënë asnjë personi një avantazh të padrejtë tregtar në tregun e energjisë elektrike.

11. Në përputhje me kërkesat e transparencës të kompanisë OST, duhet të sigurohet që të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit të trajtohen në mënyrë jo diskriminuese dhe me kushte të njëjta kur ofrohet informacioni funksional dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me aktivitetet e OST-së. Nëse ndonjë informacion i ndjeshëm tregtar duhet të shpërndahet, duhet të sigurohet që ky informacion është shpërndarë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit duke e publikuar atë

në faqen e internetit të OST-së.

12. Marrëveshjet konfidenciale me drejtuesit e emëruar të OST-së, kontratat e punësimit me punonjësit e OST-së, si dhe marrëveshjet e mbyllura midis OST-së dhe përfaqësuesve të saj të autorizuar, audituesve dhe këshilltarëve duhet t'u parashikojnë detyrimet e drejtuesve, punonjësve, përfaqësuesve të autorizuar, audituesve dhe këshilltarëve, që kanë lidhje me konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar dhe duhet të parashikojë detyrimet për dëmshpërblim financiar në rast të moskryerjes ose zbatimit të papërshtatshëm të këtyre detyrimeve.

13. Çdo prishje e detyrimit për të ruajtur konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregtar, si kërkohe sipas këtij Programi dhe kontratave respektive, mund të quhet shkelje e rëndë e detyrimeve të drejtuesve, punonjësve, përfaqësuesve të autorizuar, audituesve ose këshilltarëve, dhe mund t'i japë OST-së të drejtën për të kërkuar kompensimin e dëmit.

C. Informacioni publik

1. Informacion publik nënkupton çdo informacion që përgjithësisht njihet se ka një karakter publik, ose çdo informacion tek i cili aplikohen kërkesat për shpërndarjen e detyrueshme sipas legjislacionit në fuqi. Ky informacion nuk mund të klasifikohet si konfidencial ose informacion i ndjeshëm tregtar dhe duhet të vendoset në dispozicion të të gjithë pjesëmarrësve, përdoruesve të rrjetit dhe palëve të tjera të treta.

2. OST-ja duhet të publikojë në faqen e internetit informacionin e mëposhtëm:

2.1 Listën e shërbimeve të ofruara nga OST-ja, informacion për tarifën dhe kushtet e tjera për sigurimin e këtyre shërbimeve, duke përfshirë kushtet teknike për aksesin dhe lidhjen me sistemin e transmetimit;

2.2 Metodologjinë për përcaktimin e tarifave të transmetimit dhe metodologjinë për përcaktimin e tarifës së lidhjes për lidhjen me sistemin e transmetimit;

2.3 Informacione në lidhje me kapacitetin e sistemit të transmetimit dhe transaksionet në lidhje me to, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi;

2.4 Të dhëna për vëllimet e planifikuara dhe ato aktuale të energjisë elektrike që do të transmetohet nëpërmjet sistemit të transmetimit; dhe

2.5 Informacione të tjera të specifikuar në ligjin nr. 43/2015 "Për sektorin e energjisë elektrike", akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodit të Rrjetit të Transmetimit.

3. OST-ja duhet të arkivojë informacionin të cilit i jemi referuar në paragrafin 42 për 5 (pesë) vjet nga data kur ai është vendosur dhe duhet ta rinxjerrë atë me kërkesën e autoriteteve kompetente të Republikës së Shqipërisë dhe Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

VI. ZBATIMI I PROGRAMIT

A. Karakteri detyrues i Programit

1. Dispozitat e këtij Programi janë të detyrueshme për të gjithë drejtuesit dhe punonjësit dhe në rastet referuar këtij Programi dhe kontratave të mbyllura nga OST-ja ose në aktet ligjore në fuqi, zbatimi i dispozitave të caktuara të këtij Programi është detyrues për përfaqësuesit e autorizuar të OST-së, për audituesit, këshilltarët, kontraktuesit, pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit, si dhe palët e tjera të treta.

2. Të gjithë drejtuesit dhe punonjësit e OST-së, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët duhet të konfirmojnë me shkrim që janë të informuar për Programin dhe që do ta zbatojnë atë. Në rast ndryshimesh ose amendimesh të Programit, zyrtari i pajtueshmërisë duhet të njoftojë sa më shpejt që të jetë e mundur drejtuesit e OST-së, punonjësit, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët për përmbajtjen e këtyre ndryshimeve ose amendimeve dhe drejtuesit përkatës, punonjësit, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët duhet të konfirmojnë me shkrim që ata janë njoftuar në kohë për këto ndryshime dhe amendime të Programit.

3. Të gjithë drejtuesit e OST-së dhe punonjësit duhet të udhëzohen rregullisht për zbatimin e këtij (të paktën një herë në vit). Drejtuesit e rinj dhe punonjësit duhet të udhëzohen para se të fillojnë mandatin e tyre ose para se të punësohen. Udhëzimet duhet të jepen nga zyrtari i pajtueshmërisë.

4. Nëse drejtuesit ose punonjësit e OST-së vihen në dijeni për shkeljen e ndonjë dispozite të Programit drejtuesi ose punonjësi duhet të informojë menjëherë zyrtarin e pajtueshmërisë.

5. Shkelja e ndonjë dispozite të Programit mund të cilësohet si shkelje e detyrimeve nga drejtuesi, punonjësi, përfaqësuesi i autorizuar, audituesi ose këshilltari dhe mund t'i japë OST-së të drejtën për të zbatuar veprimet disiplinore sipas termave dhe kushteve të përcaktuar tek aktet ligjore në fuqi dhe kontratat respektive dhe/ose aktet e brendshme të kompanisë OST.

B. Monitorimi i zbatimit të Programit

1. Monitorimi i vazhdueshëm për zbatimin siç duhet të Programit duhet të kryhet nga zyrtari i pajtueshmërisë i cili duhet t'i ushtrojë funksionet e tij në bazë dhe sipas kompetencave të përcaktuara në nenin 21 të direktivës 2009/72/EC, në këtë Program dhe në kontratën e lidhur ndërmjet OST-së dhe zyrtarit të pajtueshmërisë.

2. Në zbatim të përcaktimeve të bëra në vendimin e ERE-s nr. 43, datë 15.3.2017 "Mbi miratimin përfundimtar të certifikimit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike OST sh.a. në përputhje me nenin 54, pika 6, të ligjit nr. 43/2015 "Për sektorin e energjie elektrike" dhe nenin 9, pika 6, të direktivës 2009/72/EC mbas marrjes së opinionit të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë", si dhe në nenin 21, të direktivës 2009/72/EC, zyrtari i pajtueshmërisë është emëruar nga Këshilli Mbikëqyrës i OST sh.a., me vendimin nr. 20, datë 30.5.2017, i cili ka marrë miratimin e ERE-s me vendimin nr. 147, datë 28.9.2017. Gjithashtu, kërkesat minimale për zyrtarin e pajtueshmërisë, kriteret profesionale, si dhe kriteret e tjera përzgjedhëse janë vendosur nga Këshilli Mbikëqyrës i OST-së dhe janë miratuar nga ERE.

3. Kontrata ndërmjet OST-së dhe zyrtarit të pajtueshmërisë, e cila ka marrë tashmë miratimin e ERE-s, përfshin kërkesat e përcaktuara në nenin 21 të direktivës 2009/72/KE dhe të këtij Programi. Për këtë qëllim, OST-ja i ka dhënë ERE-s të gjitha të dhënat dhe informacionin e nevojshëm për të arsyetuar përputhshmërinë me kërkesat përkatëse. Kjo kontratë nënshkruhet ndërmjet palëve pas miratimit nga ERE.

4. Zyrtari i pajtueshmërisë duhet të jetë i pavarur gjatë kryerjes së detyrës së tij. Për këtë qëllim:

4.1 Zyrtari i pajtueshmërisë nuk duhet të kryejë asnjë detyrë tjetër profesionale dhe nuk duhet të lejohet që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion tjetër apo të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve të saj, ose me çdo kompani të lidhur në aktivitetin e energjisë elektrike, përveç transmetimit të energjisë elektrike;

4.2 Zyrtari i pajtueshmërisë nuk duhet të ketë kryer asnjë detyrë tjetër profesionale dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion tjetër ose të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve, për një periudhë prej të paktën 3 (tre) vjet para emërimit si zyrtar i pajtueshmërisë për kompaninë OST;

4.3 Pas mbarimit të marrëdhënieve kontraktuale me OST-në, zyrtari i pajtueshmërisë nuk duhet të kryejë asnjë detyrë tjetër profesionale dhe nuk duhet të lejohet që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion ose të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve të saj, ose me ndonjë kompani të lidhur në aktivitetin e energjisë elektrike, përveç transmetimit të energjisë elektrike për një periudhë prej jo më pak se 4 (katër) vjet; dhe

4.4 Zyrtari i pajtueshmërisë nuk duhet të ketë interes ekonomik ose të marrë përfitime financiare, që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore, nga kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë e tyre, ose nga kompanitë që kanë lidhje me aktivitetin e energjisë elektrike, përveç transmetimit të energjisë elektrike.

5. Zyrtari i pajtueshmërisë duhet të ketë autoritet të mjaftueshëm, si dhe kushtet e duhura financiare dhe organizuese që të mundësojnë, midis të tjerash, propozimin e masave për të siguruar zbatimin e këtij Programi dhe të kërkojë bashkëpunim nga drejtuesit dhe punonjësit e OST-së kur verifikon dhe siguron pajtueshmërinë me këtë Program.

6. Pagesa e zyrtarit të pajtueshmërisë nuk do të bazohet te vlerësimet e performancës nga drejtuesi i OST-së. Politikat për këtë pagesë janë përgatitur në mënyrë të qartë në kontratën midis OST-së dhe zyrtarit të pajtueshmërisë.

7. Zyrtaari i pajtueshmërisë duhet të ketë akses te të dhënat e nevojshme dhe në zyrat e OST-së dhe të gjithë informacioni që duhet për të kryer detyrat e tij. Zyrtaari i pajtueshmërisë duhet të ketë akses në zyrat e OST-së pa njoftimin paraprak.

8. Zyrtaari i pajtueshmërisë duhet të ketë të drejtë të marrë pjesë në të gjitha mbledhjet e drejtuesve të OST-së dhe organeve korporative, përfshirë asamblenë e përgjithshme, organet mbikëqyrëse dhe drejtuese, të cilat janë të detyruara të informojnë zyrtarin e pajtueshmërisë për takimet e programuara dhe duhet të sigurojnë të gjithë informacionin dhe materialet e nevojshme për të marrë pjesë në takime. Zyrtaari i pajtueshmërisë duhet të marrë pjesë në të gjitha takimet të cilat adresojnë çështjet në vijim:

8.1 Kushtet për aksesin në sistemin e transmetimit dhe përdorimin e rrjetit të transmetimit, në veçanti në lidhje me çmimet dhe shërbimet për të pasur akses në sistemin e transmetimit dhe përdorimin e rrjetit të transmetimit, si dhe në lidhje me alokimin e kapaciteteve dhe menaxhimin e kongjestioneve (flukseve), transparencën, balancimin dhe tregjet dytësore;

8.2 Projektet e ndërmarra për të menaxhuar sistemin e transmetimit dhe për të mirëmbajtur e për të zhvilluar rrjetin e transmetimit, përfshirë investimet në linjat ndërkufitare të interkoneksjonit dhe lidhjet; dhe

8.3 Blerjet ose shitjet e energjisë të nevojshme për funksionimin e sistemit të transmetimit, përfshirë shërbimet ndihmëse dhe shërbimin e balancimit.

9. Përveç të drejtave të përcaktuara në paragrafin 56, zyrtari i pajtueshmërisë duhet të ketë të drejtën të marrë pjesë te të gjitha takimet e organeve korporative të OST-së, te takimet e drejtuesve ose punonjësve duke përfshirë edhe takimet funksionale. Drejtuesit përgjegjës dhe/ose punonjësit duhet të njoftojnë zyrtarin e pajtueshmërisë për takimet e programuara ose jo.

10. Për të siguruar zbatimin dhe monitorimin e këtij Programi dhe përmbushjen e detyrave, zyrtari i pajtueshmërisë, veçanërisht duhet të jetë përgjegjës për:

10.1 Monitorimin e zbatimit të këtij Programi;

10.2 Përpunimin e një raporti vjetor, ku përcaktohen masat e marra për zbatimin e këtij Programi dhe dërgimin e saj në ERE;

10.3 Raportimin në organet përgjegjëse korporative të OST-së dhe dhënien e rekomandimeve për këtë Program dhe zbatimin e tij;

10.4 Investigimin dhe raportimin tek organet përgjegjëse korporative të OST-së për çfarëdo shkelje të pretenduar në lidhje me zbatimin e këtij Programi, dhe paraqitjen e zgjidhjeve të propozuara për masat e nevojshme korrigjuese;

10.5 Investigimin e konfliktit ekzistues ose të mundshëm të interesit për drejtuesit dhe punonjësit e OST-së, ofrimi i konsultimeve për të parandaluar konfliktet e mundshme të interesit dhe korrigjimin e konfliktit ekzistues të interesit, si dhe zgjidhjet që propozohen për masat e nevojshme korrigjuese;

10.6 Njoftimin e ERE-s për shkeljet në lidhje me zbatimin e këtij Programi;

10.7 Raportimin në ERE për marrëdhëniet tregtare dhe/ose financiare midis OST-së dhe kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë e tyre;

10.8 Paraqitja e propozimeve për organet përgjegjëse të OST-së, sipas miratimit paraprak nga ERE në lidhje me planin 10-vjeçar për zhvillimin e rrjetit të transmetimit ose investimeve individuale në rrjetin e transmetimit;

10.9 Monitorimi i pajtueshmërisë së OST-së me dispozitat e ligjit nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe këtij Programi duke rregulluar konfidencialitetin në aktivitetet e kompanisë OST;

10.10 Monitorimi i ndryshimeve legjislative dhe rregullatore në lidhje me aplikimin dhe zbatimin e këtij Programi;

10.11 Ofrimi i konsultimeve në lidhje me hartimin dhe miratimin e akteve të brendshme të kompanisë OST dhe pasqyrimi i ndryshimeve ligjore dhe rregullatore në këto akte;

10.12 Përgjigja e pyetjeve të drejtuesve dhe punonjësve të OST-së, në lidhje me këtë Program;

10.13 Udhëzimin e drejtuesve dhe punonjësve të OST-së për këtë Program, zbatimin e tij dhe kur

është e përshtatshme ndryshimet e tij të përcaktuara në paragrafin 56;

10.14 Koordinim i komunikimit me ERE-n, autoritetet e tjera kompetente, pjesëmarrësit dhe ose palët e treta që kanë lidhje me zbatimin e këtij Programi.

11. Gjatë kryerjes së aktiviteteve të tij, zyrtari i pajtueshmërisë duhet të japë opinion në lidhje me ndonjë dokument të brendshëm ose veprim të OST-së në lidhje me përputhshmërinë e tyre me aktet ligjore në fuqi, duke përfshirë ndryshimet ligjore dhe rregullatore në fjalë dhe me këtë Program.

12. Zyrtari i pajtueshmërisë duhet të refuzojë udhëzimet ose kërkesën e OST-së, organeve korporative, të drejtuesve, punonjësve dhe ose ndonjë përfaqësuesi, të cilat janë ose ka mundësi të jenë në konflikt me mandatin dhe/ose pavarësinë e zyrtarit të pajtueshmërisë.

13. Zyrtari i pajtueshmërisë mund të shkarkohet nga Këshilli Mbikëqyrës i OST-së, pas miratimit paraprak nga ERE, për arsye të mungesës së pavarësisë apo kapaciteteve profesionale.

C. Raportimi për zbatimin e Programit

1. Çdo vit, jo më vonë se data [31 mars], zyrtari i pajtueshmërisë duhet të përgatisë dhe dorëzojë në ERE një raport për përputhshmërinë e OST-së me këtë Program, i cili duhet të publikohet në faqen e internetit të OST-së dhe të ERE-s. Raporti i parë do të dorëzohet brenda datës 31 mars 2019.

2. Zyrtari i pajtueshmërisë duhet të dorëzojë Raportin e referuar në paragrafin 62, edhe në Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë.

3. Zyrtari i pajtueshmërisë duhet të raportojë rregullisht, me gojë ose me shkrim, tek organet përkatëse korporative të OST-së në lidhje me zbatimin e këtij Programi.

VII. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Ky Program duhet të miratohet me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të OST-së dhe brenda 5 (pesë) ditëve duhet të dorëzohet në ERE për miratim. Ky Program hyn në fuqi ditën tjetër pas miratimit nga ERE.

2. Çdo ndryshim i këtij Programi duhet të pranohet dhe të hyjë në fuqi siç specifikohet në paragrafin 65.

ZYRTARI I PAJTUESHMËRISË
Brunilda Veizi